Z první ruky

zpravodaj společnosti Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.

Jaro 2019

Proběhla řada akcí zdůrazňujících význam vody pro životní prostředí a člověka

5 I SVĚTOVÝ DEN VODY

3 I DOKUMENT
Byl publikován dokument popisující aktivity SmVaK Ostrava

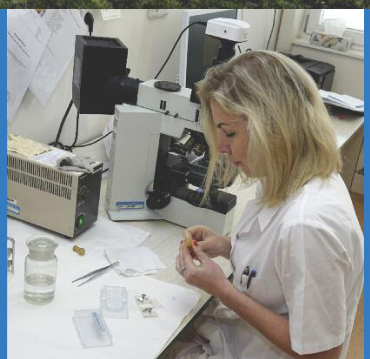

14 I KVALITA VODY
Jak napouštět bazény a jak analyzovat vodu ze studny

Vážení čtenáři,

ve dnech, kdy odchází toto číslo našeho magazínu do tiskárny, tedy na konci dubna, bijí klimatologové a další přírodovědci, stejně jako zemědělci, správci lesů a vodohospodářské společnosti v některých částech naší země na poplach.

Zima sice přinesla více sněhu než v uplynulých letech a jeho tání doplnilo prakticky všechna významná vodní díla u nás, ale následovalo několikatýdenní období, kdy z nebe nespadla ani kapka. Sucho přišlo podle expertů ještě o měsíc dřív než loni, kdy odstartovalo mimořádně teplým počasím na začátku května.

Varování do České republiky ale doléhá také z okolních států, především z Německa a Polska. Ať již jde o rizika požárů ve vyprahlých lesních porostech, nebo velmi nízké průtoky v hospodářsky využívaných vodních tocích.

V regionu, kde dominantě působí SmVaK Ostrava, je situace z hlediska zásob ve vodárenských nádržích dobrá a jarní tání je doplnilo, což ale neznamená, že ohroženi nemohou být zemědělci, lesníci nebo zahrádkáři.

Odběratelé napojení na centrální systém Ostravského oblastního vodovodu mohou být klidní. Kapacita zdrojů i úpraven vody v kraji je dostatečná a dokáže zajistit spolehlivé zásobování všech významných měst a obcí pitnou vodou ve výborné kvalitě.

Jak se bude situace vyvíjet tam, kde jsou lidé závislí na citlivějších lokálních zdrojích povrchové, nebo podzemní vody, do značné míry závisí na tom, zda přijdou jarní deště. Tak si přejme, ať je jaro nejen slunečné, ale pravidelně také deštivé, protože jen déšť dokáže zajistit to, abychom kolem sebe měli krásně rozkvetlou a zářivě zelenou jarní krajinu.

Hezké jarní dny!

Marek Síbrt,
šéfredaktor

Obsah

3 **Aktuálně**
Vydána výroční zpráva 2018

5 **Světový den vody**
Proběhla řada tradičních akcí a oslav

8 **Deratizace**
Začala plošná jarní deratizace

9 **Investice**
40 milionů do vodárenství ve Štramberku

10 **Výročí**
50 let vodního díla Šance

12 **Ekologie**
Čistá elektřina z vodní energie

12 **Rozhovor**
Pšenička o Ostravském oblastním vodovodu

14 **Kvalita vody**
Jak analyzovat vody ze studny?

15 **Relax**
Jak správně napustit zahradní bazén?

16 **Provoz**
Jak čelit případným problémům s dodávkami

17 **Zlepšování**
Vodaři přicházejí s řadou zlepšováků

18 **Region**
Podpora neziskových organizací

19 **Region**
Granty pro aktivní zaměstnance

21 **Zaměstnanci**
Start programu Age Management

22 **Zaměstnanci**
Sport i změna ve vedení provozu

Z první ruky
Vydává
SmVaK Ostrava a.s., 28. října 1235/169, 709 00 Ostrava-Mariánské Hory

šéfredaktor: Mgr. Marek Síbrt

předseda výkonné redakční rady: Ing. Anatol Pšenička

redakční rada: Ing. Milan Konír, Ing. Petr Šváb

grafická úprava: Tripy.cz

kontakt: marek.sibrt@smvak.cz
evidenční číslo MK ČR E 22377

Byla publikována Výroční zpráva 2018

SmVaK Ostrava zveřejnily výroční zprávu za rok 2018. „Hlavní cíle ve finančně-ekonomické, provozní i organizačně-personální oblasti jsme dokázali v jeho průběhu splnit tak, jak jsme si naplánovali. Během celého roku jsme dokázali zajistit spolehlivé dodávky kvalitní pitné vody do všech lokalit, v nichž působíme, stejně jako odvádění a čištění vod odpadních," popisuje v úvodním slově generální ředitel Anatol Pšenička.

Mírný nárůst výroby

V loňském roce společnost vyrobila 60,729 milionu metrů krychlových pitné vody, což představuje mírný meziroční nárůst o 323 tisíc kubíků. V průběhu celého roku 2018 zajistila společnost plynulé zásobování pitnou vodou všech svých odběratelů. SmVaK Ostrava zajišťovaly provoz 5 078 kilometrů vodovodní sítě včetně 135 294 vodovodních přípojek, 370 vodojemů a 222 čerpacích stanic.

V roce 2018 došlo oproti roku 2017 k mírnému nárůstu objemu vody fakturované na 33,29 milionu kubíků. Na něm se podílel nárůst odběrů u ostatních odběratelů na 10,39 milionu kubíků (meziročně o 52 tisíc m^3). U domácností došlo ke zmírnění poklesu spotřeby na 22,9 milionu metrů krychlových (meziročně o 21 tisíc m^3). U vody předané externím vodohospodářským organizacím došlo oproti roku 2017 k nárůstu dodávek o 428 tisíc m^3 na 20,575 milionu kubíků.

Objem vody nefakturované se oproti roku 2017 snížil ze 7 129 tisíc m^3 na 7 000 tisíc m^3, tedy o 129 tisíc m^3. *„Tento pokles je výsledkem dlouhodobé provozní činnosti na vodovodní síti, která začíná systematickým sledováním a vyhodnocováním stavu sítě až po včasné odstraňování zjištěných úniků. I díky tomu jsou ztráty v síti naší společnosti mírně nad 13 %, tedy několik procentních bodů pod celostátním průměrem,"* říká ředitel vodovodů SmVaK Ostrava Milan Koníř.

Specifická spotřeba vody na obyvatele a den činila v roce 2018 u vody fakturované celkem 126 litrů, u vody fakturované domácnostem 87 litrů. Jedná se o shodné hodnoty s rokem 2017.

Spolehlivé fungování kanalizací

SmVaK Ostrava provozovaly v roce 2018 kanalizační síť v 80 obcích a městech v celkové délce 1 888 kilometrů. Na ni bylo napojeno 504 405 obyvatel. V obcích a městech v působnosti společnosti bylo za rok 2018 odkanalizováno 27 822 tisíc m^3 odpadních vod (včetně fakturovaných srážkových vod).

Čištění odpadních vod bylo zabezpečováno v 71 čistírnách odpadních vod, z toho v 68 mechanicko-biologických čistírnách a ve 3 mechanických čistírnách. Jejich celková kapacita činí 271 081 m^3 za den a 985 003 ekvivalentních obyvatel.

Množství odkanalizované vody od obyvatelstva i průmyslu oproti roku 2017 mírně pokleslo, podíl vyčištěných odpadních vod v zařízeních s vyhovující účinností se podstatně nemění. Za hodnocené období bylo ve všech čistírnách odpadních vod zpracováno celkem 45, 4 milionu kubíků odpadních vod. Ke snížení množství čištěných odpadních vod došlo následkem deficitu srážek v roce 2018.

Investice do infrastruktury

Investice v roce 2018 dosáhly 540 milionů korun. Téměř 229 milionů směřovalo do oblasti dodávek pitné vody, 195 milionů do kanalizací a čistíren odpadních vod, 104 milionů do Ostravského oblastního vodovodu.

Nejvýznamnější stavbou roku 2018 bylo dokončení první etapy rekonstrukce přívodního řadu Záhumenice – Bělá při jeho přechodu Odry a zahájení rekonstrukce technologické části a automatizovaného systému řízení Úpravny vody Nová Ves.

Významnými investicemi v oblasti odvádění a čištění odpadních vod bylo například zahájení rekonstrukce čistírny odpadních vod ve Václavovicích na Frýdecko-Místecku a zahájení výstavby čistírny a dobudování kanalizace v Dobroslavicích na Hlučínsku, čímž bude komplexně vyřešeno odkanalizování a čištění odpadních vod v obci.

„Pro rok 2019 jsme si navíc naplánovali investice na historicky nejvyšší úrovni přesahující 657 milionů korun. I z toho je vidět, že stavu naší infrastruktury věnujeme patřičnou pozornost, která je nezbytná pro to, abychom dokázali splnit náš základní cíl, tedy poskytovat své služby na vysoké úrovni a ve špičkové kvalitě našim zákazníkům," říká Pšenička.

V roce 2018 pokračovaly opravy vodohospodářských objektů stejně jako vodovodních a kanalizačních sítí. Operativním způsobem byly řešeny havárie na sítích. Náklady dosáhly více než 238 milionů korun, což představuje meziroční nárůst více než 12 %.

Ekonomické výsledky a akvizice

Výnosy společnosti meziročně mírně vzrostly o 88,5 milionu korun na 2,51 miliardy korun. Zisk před zdaněním dosáhl téměř 363 milionů korun.

Výroční zpráva také upozorňuje na nové lokality, v nichž společnost od roku 2019 provozuje na základě smluvních vztahů kanalizační sítě a čistírny odpadních vod. *„Stejně jako v uplynulých obdobích jsme byli aktivní v koncesních řízeních a od začátku roku 2019 provozujeme kanalizační síť a čistírnu odpadních vod v Neplachovicích na Opavsku. Uspěli jsme také v Opavě, kde postupně přebíráme do provozování kanalizační a čistírenskou infrastrukturu v okrajových částech, kterou město buduje z dotačních prostředků. Budeme v těchto rozvojových aktivitách a vyhledávání nových příležitostí pokračovat i nadále. A to jak v našem regionu, tak za jeho hranicemi. Jsme přesvědčeni, že kombinací konkurenceschopné cenové strategie a špičkového know-how máme v řadě lokalit v naší zemi co nabídnout,“* vysvětluje Pšenička.

Rok 2018 byl úspěšný také z hlediska aktivit ve stavebně-montážní činnosti. Meziročně došlo k navýšení tržeb v této oblasti z 54 na 69 milionů korun.

Udržitelný rozvoj

SmVaK Ostrava převzaly Etický kodex FCC Group, do níž patří, a implementovaly ho do svých podmínek. V červnu 2018 obhájila společnost při recertifikačním auditu tři certifikáty (Systém řízení bezpečnosti práce, Systém řízení kvality a Systém environmentálního řízení), které jsou platné do listopadu roku 2021. V červnu 2018 prošly SmVaK Ostrava externím dozorovým auditem Systému hospodaření s energiemi.

Ve školách v regionu nadále probíhal program Strom života určený pro žáky druhého stupně základních škol. Projekt je realizován od dubna 2016, od té doby se dočkal zhruba 90 realizací, které se zúčastnilo zhruba 2200 žáků především šestých a sedmých tříd. Vzdělávací program dětem zážitkovou formou přibližuje význam vody pro životní prostředí a člověka. Je vůbec první svého druhu v České republice, který se komplexně zabývá danou problematikou. V roce 2018 se do něj zapojilo 30 škol v Moravskoslezském kraji, proběhlo téměř 40 realizací a osloveno bylo jeho prostřednictvím zhruba 800 žáků základních škol. Program získal popularitu mezi školami, žáky a rodiči do takové míry, že je jeho kapacita pro letošní školní rok zcela vyčerpaná. Kvalitu Stromu života ocenili také odborníci, když program postoupil mezi dvanáct nejlepších a nejinovativnějších vzdělávacích programů u nás v prestižní soutěži Eduina. Na konci roku byla ve spolupráci s autory projektu ze spolku EduLudus dokončena nová verze programu s názvem Planeta Oxidan. Ta je určena žákům nejvyšších ročníků základních škol a studentům víceletých gymnázií a reflektuje ekonomické a sociální aspekty hospodaření s vodou jako nenahraditelným zdrojem. Zároveň věnuje více pozornosti nakládání s odpadními vodami.

V roce 2018 SmVaK Ostrava zaměstnávaly 863 lidí a řadí se k významným zaměstnavatelům v moravskoslezském regionu. Společnost ale věnovala pozornost i mimopracovním aktivitám zaměstnanců. Na jaře uspořádala v areálu hlučínské Štěrkovny Vodárenský den SmVaK pro jejich rodiny, podporovala i jejich zapojení v neziskových organizacích.

„Pro naše zaměstnance aktivní v neziskové sféře jsme opět připravili grantový program Plaveme v tom spolu!, jehož prostřednictvím jsme podpořili dvacet prospěšných projektů v regionu zaměřených na sociální práci, ochranu přírody, vzdělávání, nebo sportovní a společenské projekty. Naši kolegové, jimž není lhostejná kvalita života v místě, kde žijí, a věnují jejímu zvyšování svůj čas a úsilí, si zaslouží náš respekt,“ říká Pšenička.

Úcta k tradici a odpovědnost do budoucna

V roce 2018 si společnost připomněla 60 let od zrození Ostravského oblastního vodovodu jako páteřního systému pro výrobu a distribuci pitné vody v regionu. *„Rok 2018 byl v naší zemi protknutý oslavami stého výročí vzniku samostatného Československa. I naše společnost slavila významné výročí v podobě šedesáti let od zprovoznění první části Ostravského oblastního vodovodu dopravením pitné vody z nově vybudované Úpravny vody Podhradí do vodojemů v Krásném Poli u Ostravy. Odtud směřovala k rostoucímu počtu obyvatel průmyslové Ostravy, především do nově vznikající Poruby. I rok 2018 potvrdil, že na tento páteřní výrobní a distribuční systém pro zásobování našeho regionu (ale v současnosti už nejen jeho) pitnou vodou můžeme být právem hrdi,“* popisuje ve svém úvodním slově Pšenička.

V důsledku sucha v uplynulých letech se téma vodárenství dostalo v uplynulých letech v naší zemi do popředí veřejného zájmu – ať již jde o politickou sféru, média nebo občanskou společnost. *„I proto jsem přesvědčen, že bychom měli být hrdi na to, jak naše společnost zvládla rok 2018 z hlediska zajištění stabilních a kvalitních služeb svým odběratelům. To, co bylo v minulosti v naší zemi samozřejmostí, jako je zdánlivě neomezené množství pitné vody pro všechny odběratele při otočení kohoutku v jakoukoliv denní dobu kterýkoliv den v roce, v některých lokalitách České republiky již neplatí. Pro nás je to výzva a závazek do budoucna. Musíme pracovat tak, abychom se dokázali vypořádat s tím, že se poměry v krajině a přírodě mění, a i v této situaci dokázali zajistit své služby v požadovaném množství, kvalitě i dalších parametrech pro naše odběratele,“* uzavírá Pšenička.

Voda pro všechny díky zdrojům, investicím a infrastruktuře

Letošní motto Světového dne vody **Leaving no one behind** (Voda pro všechny) naplňuje SmVaK Ostrava díky odpovědnému přístupu k infrastruktuře, kapacitě centrálních zdrojů ve správě Povodí Odry a unikátnímu systému Ostravského oblastního vodovodu

U příležitosti oslav Světového dne vody se konala tentokrát v sídle státního podniku Povodí Odry tradiční tisková konference zástupců tří nejvýznamnějších vodohospodářských společností v regionu. Kromě hostitele v zastoupení generálního ředitele Jiřího Pagáče se akce zúčastnil ještě ředitel OVAK Vojtěch Janoušek a generální ředitel společnosti SmVaK Ostrava jako nejvýznamnějšího dodavatele pitné vody v Moravskoslezském kraji Anatol Pšenička.

„Letošní motto Světového dne vody vnímáme z několika perspektiv. Obnovujeme a udržujeme infrastrukturu v takovém stavu, abychom dokázali zajistit dostatečné množství vody ve výborné kvalitě pro všechny naše odběratele, stejně jako odváděli a čistili odpadní vody tak, že je vracíme do přírody většinou v lepší kvalitě, než mají místní toky. Udržujeme také solidární cenu pro velká města i malé odlehlé obce, i když náklady se logicky dle typu sídla výrazně liší.

Využíváme, obnovujeme a zefektivňuje systém Ostravského oblastního vodovodu, který loni oslavil 60 let od svého zrodu, jako záruku stabilního zásobování regionu pitnou vodou.

Stejně tak jsme připraveni napojovat na dodávky vody další lokality a oblasti, například s ohledem na rozšiřující se zástavbu okolo měst a pod horami, kde to bude v souladu s plánem regionálního rozvoje vodovodů a kanalizací, bude to technicky a kapacitně možné a bude to dávat ekonomický smysl,“ vysvětlil Pšenička.

Rekordní investice v roce 2019

V roce 2019 plánují SmVaK Ostrava razantní navýšení investic do infrastruktury meziročně o 127 milionů korun na 657 milionů. Do obnovy, modernizace a rozvoje úpraven pitné vody, vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod tak půjde nejvíce prostředků v historii společnosti. Téměř čtvrt miliardy korun poputuje do oblasti kanalizací a čistíren odpadních vod, více než 225 milionů do vodovodních sítí a přes 110 milionů do páteřního výrobního a distribučního systému pro dodávky pitné vody v regionu – Ostravského oblastního vodovodu. V dlouhodobějším výhledu se počítá například v roce 2025 s investicemi až 850 milionů korun.

Výrazná pozornost je věnována systému Ostravského oblastního vodovodu. Například v letech 2015-2016 bylo na systém za více než 50 milionů korun napojeno také téměř 13 tisíc obyvatel nejvýchodnější části země - Jablunkovska. V uplynulých letech bylo za 130 milionů zmodernizováno strojně-technologické zařízení největšího provozu společnosti - Úpravny vody Podhradí. V roce 2018 bylo zmodernizováno kalové hospodářství největší beskydské úpravny vody v Nové Vsi u Frýdlantu nad Ostravicí za 50 milionů korun a právě probíhá rekonstrukce její strojně-technologické části a automatizovaného systému řízení za 125 milionů korun. Ta se protáhne až do roku 2020. Pozornost je věnována také obnově významných přivaděčů (Záhumenice – Bělá nebo Chlebovice – Stařič – Bělá) a vodojemů.

„Realizujeme také opatření, díky nimž jsme schopni transportovat v případě potřeby vodu mezi jednotlivými částmi regionu a do značné míry eliminovat případné problémy některých zdrojů. Správnost našeho přístupu jsme si potvrdili v extrémně suchých a teplých letech 2015 a 2016, kdy jsme díky čerpací stanici v Lískovci u Frýdku-Místku zásobovali vodou z podhůří Jeseníků, tedy zdrojově z kaskády údolních nádrží Slezská Harta – Kružberk upravenou v Úpravně vody Podhradí, východ regionu standardně zásobovaný beskydskými zdroji. I tato flexibilita je zárukou toho, co vyjadřuje letošní motto Světového dne vody – tedy zajištění odpovídajícího množství kvalitní pitné vody pro všechny odběratele,“ popisuje Pšenička.

Pět set lidí navštívilo provozy SmVaK Ostrava

Úpravna vody Podhradí u Vítkova a čtyři velké čistírny odpadních vod otevřely při oslavách Světového dne vody své brány veřejnosti. Děti i rodiče, mezi nimiž nechyběla řada zaměstnanců vodárenské společnosti, se seznámili s procesem výroby pitné vody a čištěním vody odpadní

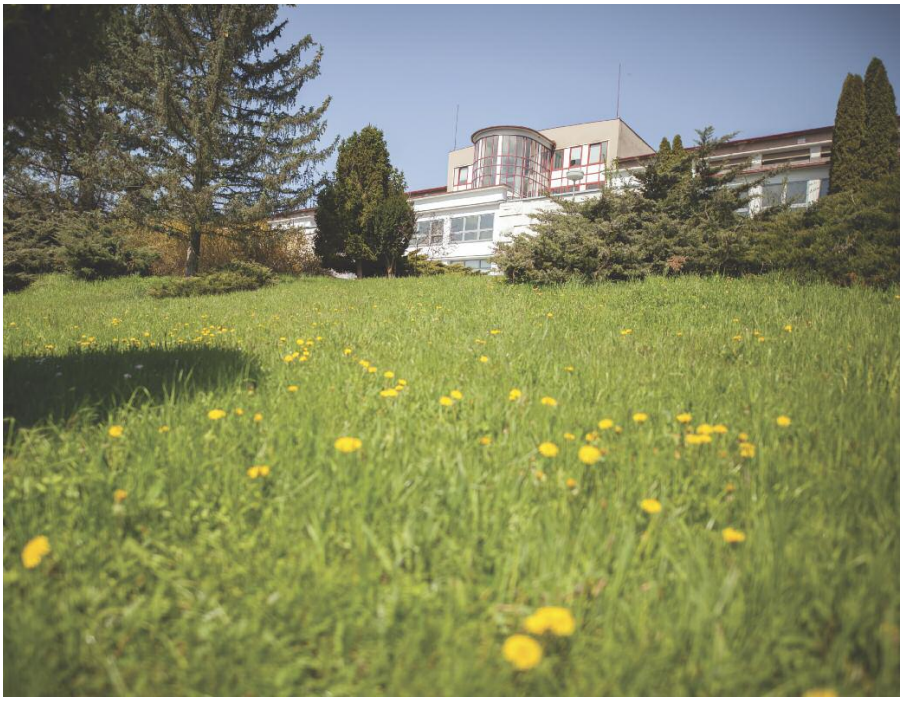

Ojedinělé možnosti využilo více než pět stovek návštěvníků (především rodin s dětmi). Společnost pro ně otevřela provozy čistíren odpadních vod v Opavě, Havířově, Karviné a Frýdku-Místku a úpravnu pitné vody v Podhradí u Vítkova. Akce probíhala za plného provozu a návštěvní kapacita byla v případě Úpravny vody Podhradí velice rychle beznadějně naplněna. I proto se rozhodla vodárenská společnost tento provoz otevřít ještě jednou v sobotu 30. března. I v tomto případě byla kapacita obsazena, organizátoři museli desítky dalších zájemců odmítnout a chystají pro ně nový termín v následujících měsících.

Úpravna vody Podhradí je největším provozem svého druhu v Moravskoslezském kraji a kromě lokalit v něm zásobuje kvalitní pitnou vodou zdrojově pocházející z kaskády podjesenických nádrží Slezská Harta – Kružberk také významnou část Olomouckého kraje (Přerovsko, Hranice na Moravě, Lipník nad Bečvou). Návštěvníci se dozvěděli, jakým způsobem je surová voda z údolních nádrží upravována předtím, než zamíří k odběratelům.

„Myslím, že významná část veřejnosti nemá jasnou představu o tom, co vše je potřeba udělat pro to, abychom si mohli z kohoutku pustit kvalitní pitnou vodu. Návštěvníkům jsme krok za krokem ukázali a vysvětlili vysoce technicky propracovaný proces úpravy surové vody na vodu pitnou,“ popisuje ředitel Ostravského oblastního vodovodu Jiří Komínek.

Návštěvníci všech čtyř čistíren odpadních vod v okresních městech Moravskoslezského kraje si měli možnost projít cestu vody, která přichází znečištěná do areálu, až po její vypuštění po vyčištění zpět do přírody. Zaměstnanci návštěvníkům vysvětlili, jak proces probíhá a jaké parametry musí voda před tím, než je vypuštěna zpět do přírody, podle platné legislativy splňovat.

Největší zájem byl o prohlídku čistírny odpadních vod v Opavě a Frýdku-Místku. Celkem navštívilo čtyři čistírenské provozy více než 200 lidí.

Kromě exkurze s odborným výkladem byl v lokalitách čistíren odpadních vod přistaven kanalizační vůz schopný čistit stokové sítě, kanalizační přípojky a odpady z dešťových vpustí. Odborníci lidem předvedli, jakými technologiemi je vůz vybaven a jaké je jeho využití v praxi.

„Zároveň jsme lidem vysvětlovali, co do kanalizace nepatří a jaké problémy nám nevhodné látky a předměty vhozené do odpadu v procesu čištění přinášejí. Je to velký problém, který v provozech permanentně řešíme. Situace se i přes naši snahu veřejnost v tomto ohledu vzdělávat nelepší. Myslíme si, že je potřeba se zaměřit už na ty nejmenší, kterých byl mezi návštěvníky významný počet. Ti potom mohou ovlivňovat i dospělé, aby svých chováním nekomplikovali práci vodohospodářům, nepřispívali k technickým problémům na síti nebo v čistírnách a hlavně neškodili životnímu prostředí,“ popisuje ředitel kanalizací Jan Tlolka.

Světový den vody

- **Světový den vody** byl ustaven na 22. března od roku 1993 Organizací spojených národů po jednání v roce 1992 v Rio de Janeiru v Brazílii. Důvodem byla především skutečnost, že více než jedna miliarda lidí na světě trpí nedostatkem pitné vody, nebo k ní nemá přístup vůbec.

Právo: Anketa k Světovému dni vody 2019

PRÁVO

Generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička odpovídal u příležitosti oslav Světového dne vody 2019 na otázky deníku Právo. Anketu přinášíme v nezkrácené verzi

Voda vždy patřila k nejdůležitějším „surovinám" v dějinách světa. Myslíte, že je její role stále stejná? Může se podle vás do budoucna změnit? A pokud ano, tak jak?

Myslím, že naprosto zásadní je vědomí toho, že vodu na rozdíl od jiných zdrojů nebo surovin lidé nedokážou nahradit žádným jiným. Nemá alternativu. Není tedy možné lidskou aktivitou dosáhnout toho, co se podařilo například během průmyslové revoluce, kdy se parní zdroj energie vyměnil za elektrický, případně lidé vyvinuli spalovací motor. I z těchto důvodů zůstává role vody pro lidstvo naprosto nezastupitelná. To v ruku v ruce s globálními klimatickými změnami, ale také nepokoji v různých částech světa, vede k tomu, že význam vody jako nezastupitelné suroviny ve světě stoupá a v budoucnu stoupat bude. A to nechávám stranou katastrofické vize válek o vody v regionech, které trpí jejím nedostatkem. I proto bychom si měli vážit toho, že žijeme v té šťastné části světa, kde mají všichni lidé každodenní pohodlný přístup ke kvalitní pitné vodě v potřebném množství.

Jsou lidé k vodě a hospodaření s ní zodpovědní? Mají přístup k vodě změnit? Pokud ano, tak v čem nejvíce a jak konkrétně?

Myslím, že v tomto ohledu udělala naše společnost během uplynulých třiceti let velký posun kupředu. Lidé si lépe uvědomují, že jejich odpovědný přístup k nakládání s vodou, je vlastně odpovědným přístupem k životnímu prostředí jako celku. I to, že cena vody byla během předlistopadového režimu dotována z veřejných rozpočtů, vedlo k tomu, že lidé neměli dostatečné povědomí o tom, že je s vodou nutné nakládat odpovědně. Vytratila se jasná představa o tom, že to, abychom mohli doma kdykoliv otočit kohoutkem a mít v něm dostatečné množství v dominantní většině případů kvalitní vody, není samo o sobě a není to samozřejmost. Naopak je za tím nezbytnost využívat přírodní zdroje, ale také lidská práce a úsilí, díky nimž má pitná voda parametry, na něž můžeme být ve světovém měřítku právem hrdi. A to samozřejmě nemůže být zadarmo.

Vaše společnost se o vodu stará a hospodaří s ní desítky let. Myslíte, že je ještě něco, co byste mohly, jako firma, v přístupu k vodě, k nakládání s ní a péčí o ni ještě zlepšit? Nebo jste už v oblasti vodohospodářství dosáhli vrcholu?

Vždycky je co zlepšovat a na to pracujeme každý den. Z dlouhodobého hlediska můžeme říct, že stále se zpřísňující limity na parametry vody, kterou po vyčištění vracíme do přírody, vedou k tomu, že tato voda kvalitu toků vlastně zlepšuje. Ale nese to samozřejmě také svoje náklady. Proto je nezbytné najít rovnováhu mezi tím, jaké nároky na vyčištěnou vodu klademe z hlediska kvalitativních parametrů, jaké to s sebou nese náklady na technologie v čistírenském procesu a jaké to má dopady, které se promítnou do vodného a stočného. V zásadě to je věc celospolečenské dohody, která je následně přenášena do legislativy našimi zvolenými zástupci.

Co se týče zdrojů vody. Měli bychom se zamyslet nad tím, co se v uplynulých desetiletích – především v době plánovaného hospodářství – ve vztahu ke krajině udělalo a zda to bylo vůči ní právě ohleduplné a přátelské. Jen opatření, která nám pomůžou lépe zadržovat vodu v krajině, pomohou přírodě, zemědělcům, průmyslu a vodárenským společnostem, abychom měli s nedostatkem vody méně starostí, než tomu bylo v naší zemi v uplynulých několika suchých letech.

Apríl odstartoval deratizace. Akce Krysař v plném proudu

SmVaK Ostrava plošnou deratizací zabezpečují 1888 kilometrů provozované kanalizační sítě proti nekontrolovatelnému množení potkanů

Více než 3,5 tuny návnad, což představuje 44 000 kusů, pro potkany poputuje do kanalizačních sítí a související infrastruktury v obcích a městech, kde je provozuje společnost SmVaK Ostrava. Stejně jako každý rok odstartovala na jaře plošná deratizace, jejímž cílem je udržet počet potkanů v síti na stabilizované úrovni. Deratizace byla zahájena na začátku dubna, probíhat bude až do začátku letních prázdnin.

V případě potřeby každoročně na podzim následuje tak zvaná ohnisková deratizace, která řeší především problematická místa. Ta obvykle začíná po konci letních prázdnin a probíhá do konce října. V případě, že se v některé lokalitě objeví problémy s větším množství potkanů, je situace řešena operativním zásahem.

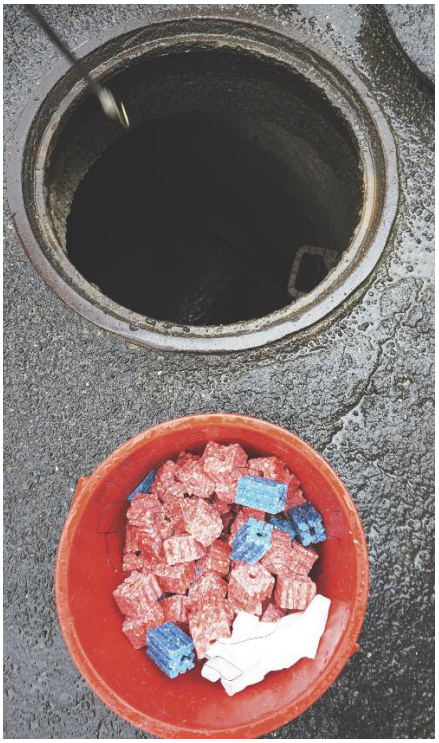

Potkani využívají kanalizaci jako silniční a dálniční síť, jejímž prostřednictvím se mohou přesouvat do míst nabízejících dostatek potravin. Proto je jejich výskyt vyšší v místech, kde jim lidé svým neodpovědným chováním spočívajícím ve vyhazování zbytků potravin do veřejného prostoru nebo okolí kontejnerů a popelnic připravují komfortní přístup k jídlu. Velmi často jde o sídliště a bytové komplexy.

„Efektivitu deratizace zvyšuje to, když se ve stejnou dobu připojí se svými prostory a objekty také města a obce, případně průmyslové podniky, v jejichž areálech se potkani pohybují. Jde především o výrobce potravin, restaurace a vývařovny. Důležitá je koordinace aktivit zúčastněných stran. Můžu konstatovat, že s většinou měst a obcí je spolupráce v této oblasti velmi dobrá a naše akce vždy probíhají v koordinaci s nimi. Deratizace pro naši společnost realizují specializované firmy ve spolupráci s našimi zaměstnanci, kteří jim zpřístupňují kanalizační síť,“ říká ředitel kanalizací SmVaK Ostrava Jan Tlolka.

Kromě stokové sítě probíhá deratizace v objektech kanalizačních čerpacích stanic a vybraných čistírnách odpadních vod, kde se počet položených návnad řeší individuálně podle velikosti příslušného objektu.

„Velkým problémem zůstává vypouštění odpadních vod se zbytky potravin a přepálených olejů do veřejné kanalizace. Tyto potraviny se stávají ideální potravou pro potkany, kterým se pak výborně daří. Rychle a nekontrolovatelně se následně rozmnožují - jeden pár pak má až několik desítek potomků. Snažíme se o tomto problému veřejnost informovat a vzdělávat už od základních škol, ale situace se v tomto ohledu zásadně nelepší,“ vysvětluje Tlolka.

Více než 40 milionů korun do vodárenství ve Štramberku

Pro letošní rok jsou připraveny ve Štramberku tři významné stavby. Do modernizace čistírny odpadních vod v části Kanada bude investováno 27 milionů korun

V loňském roce proběhla ve Štramberku modernizace technologie čistírny odpadních vod v části Bařiny za devět milionů korun a rekonstrukce kanalizace a vodovodu v ulicích Dolní a Plaňava za celkem osm milionů. V letošním roce jsou připraveny tři významné stavby: Modernizace a intenzifikace čistírny odpadních vod v části Kanada, sanace vodojemu Bílá studna a výměna vodovodu v ulici Drážné.

Finančně nejnáročnější investicí bude rekonstrukce čistírny odpadních vod ve Štramberku – Kanadě. *„Současné technologické zařízení i stavební část již vykazují po letech spolehlivého provozu známky opotřebení. Kapacita bude navýšena ze současných 1250 ekvivalentních obyvatel, což představuje maximálně 250 kubíků odpadní vody denně, na 1800 obyvatel a 320 kubíků za den. Díky tomu budou moci být v případě potřeby napojeny na čistírnu další lokality. Rekonstruováno bude hrubé předčištění a mechanický stupeň čištění, vybudován bude nový stupeň biologického čištění ve dvou paralelních linkách a kalojem, který nahradí stávající nevyhovující biologický stupeň. Dojde tak ke zvýšení efektivity čistírenského procesu,“* říká ředitel kanalizací SmVaK Ostrava Jan Tlolka.

Součástí stavby jsou také veškerá propojovací potrubí, vybavení objektů strojním zařízením, rekonstrukce silnoproudého zařízení a řízení technologických procesů.

Stavba bude zahájena na začátku léta, hotovo by mělo být do konce roku.

Významná stavba v dubnu odstartovala také v oblasti dodávek pitné vody. V lokalitě Drážné u místní železniční stanice bude za deset milionů korun vyměněno více než 1070 metrů litinového potrubí za vodovod z tvárné litiny, čímž dojde ke zlepšení kvality dodávané vody, protože současný řad je nezbytné kvůli přítomnosti železa s větší četností odkalovat. Přepojeno bude také 59 přípojek, z osmi z nich budou vyměněny jejich kovové části, budou také vybudovány dva nové propoje. Hotovo by mělo být do konce letních prázdnin.

SmVaK Ostrava investovaly do infrastruktury od roku 1995 více než 11 miliard korun. Z dlouhodobého hlediska investice rostou. Od roku 2008 se drží objem prostředků nad půlmiliardou ročně – loni to bylo 540 milionů.

„Ve Štramberku bude také za dva a půl milionu korun sanována akumulační komora vodojemu Bílá studna s objemem sto metrů krychlových. Stavba byla zahájena v březnu, hotovo by mělo být v září. Důvodem sanace je nevyhovující stavebně-technický stav železobetonové konstrukce (způsobený například v minulosti nevhodným použitím kameniva do betonu z drceného vápence) a degradace betonové malty na vnitřním povrchu nádrže,“ popisuje ředitel vodovodů SmVaK Ostrava Milan Koníř.

Rekonstrukce bude spočívat ve vybudování nové železobetonové monolitické vestavby do prostoru akumulační nádrže. Vnitřní povrch nové nádrže bude opatřen tvrdou stěrkou vhodnou pro styk s pitnou vodou. Vybourán bude původní strop, který bude nahrazen novým. Nad novou střešní konstrukcí bude snížen zásyp zeminou na 600 milimetrů. Bude nutné vyměnit také stávající potrubí mezi akumulací a armaturní komorou, stejně jako na přítoku z prameniště.

Zmodernizovaná čistírna v Bařinách

Po první etapě v roce 2015 byla loni za devět milionů korun zrekonstruována druhá linka mechanicko-biologické čistírny odpadních vod ve štramberské části Bařiny.

„Celá technologická linka čištění byla nově vybavena. Ať již jde o srdce čistírny – aktivační nádrž – s nitrifikací a předřazenou denitrifikací, nebo účinnou separaci kalu v kruhové dosazovací nádrži. V ní byly vybudovány také nové nátoky z aktivační nádrže, odtokové žlaby dovybavíme nornými stěnami a odtahem plovoucích nečistot včetně doplnění čerpadla pro vnitřní cirkulaci a míchadla pro denitrifikaci,“ popsal ředitel kanalizací Tlolka.

Vyměněny byly také provozní rozvody silnoproudu a upraven byl systém řízení provozu.

Čistírna byla vybudována v roce 1984, je projektována pro 4000 obyvatel a za rok dokáže vyčistit 365 tisíc kubíků odpadní vody.

Vodní dílo Šance 50 let v provozu

1. dubna 1969 byl zahájen odběr do Úpravny vody Nová Ves z nádrže Šance na řece Ostravici. Dnes tvoří spolu s kaskádou Kružberk-Slezská Harta na řece Moravici a Morávkou na stejnojmenné řece hlavní zdroje surové vody pro výrobu vody pitné v našem regionu.

Šance, kterou jsou ve správě státního podniku Povodí Odry, také slouží k povodňové ochraně měst podél řeky v délce 45 kilometrů. Cílem výstavby v letech 1964 až 1969 byla potřeba vyřešit narůstající nároky na pitnou vodu v oblasti dynamicky se rozvíjejícího Ostravska, Frýdecko-Místecka a Havířovska.

„Toto významné vodní dílo je součástí Vodohospodářské soustavy povodí Odry. Vodní díla mezi sebou spolupracují a plní funkce zásobení pitnou i provozní vodou, zabezpečují zůstatkové průtoky v tocích v době sucha a povodňovou ochranu. Dále ovlivňují jakost vody v tocích pod nimi a v neposlední řadě vyrábějí elektrickou energii. Některé nádrže slouží i k rekreaci,“ řekl generální ředitel státního podniku Povodí Odry Jiří Pagáč.

Povodí nádrže má 164,4 km^2, celkový objem je 61,8 milionů m^3, z toho více než 43 milionu zásobní, více než 15 milionu retenční a 2,5 milionu stálý. Zatopená plocha činí 337 hektarů.

Podle ředitele závodu Frýdek-Místek Dalibora Kratochvíla se během doby provozu vystřídali na nádrži jako hrázní jen čtyři lidé. *„Pracovat jako hrázný na vodním díle je celoživotní poslání,“* konstatoval Kratochvíl.

Modernizace za půl miliardy

Nádrž Šance prošla poprvé od svého dokončení v uplynulých letech komplexní rekonstrukcí, která zvýší její bezpečnost a spolehlivý provoz. Akce skončila na podzim loňského roku. Práce trvaly tři roky a zahrnovaly široký okruh prvků zaměřených na zvýšení kapacity objektů pro převádění povodní, na zvýšení koruny a stability hráze a těsnění jejího podloží, na monitoring veličin nutných pro provoz i vyhodnocení stavu vodního díla. *„Jako podstatné vnímám vybudování nového přelivu, skluzu a vývaru, které umožní převést profilem přehrady i extrémní povodeň s dobou opakování 10 000 let. Bezpečnost za mezních situací se také posílila navýšením a úpravou koruny hráze včetně nového vlnolamu. Za velice užitečné a efektivní považuji spojení prací na hrázi se zvýšením stability sesuvu Řečica nacházejícího se nad nádrží. Přísypem hráze z materiálu z horní části sesuvu se zvýšila její stabilita a zároveň tímto odlehčením horní části sesuvu se zlepšila stabilita sesuvu samotného. Modernizací prošla také měřicí zařízení sledující stav hráze a sesuvu, včetně systému jejich přenosu a vyhodnocení,“* uvedl Jiří Pagáč.

Během rekonstrukce byla bezpečnost zajištěna zejména snížením objemu vody na polovinu. Podle vodohospodářů se tak vytvořil prostor pro zachycení povodní. Také byla upravena manipulační pravidla a vodu bylo možné z přehrady dříve a ve větším množství odpouštět.

Vodárenských význam Šancí

Pojďme se ale vrátit k počátkům. K důvodům, proč byly Šance vlastně vybudovány a jaký komplex staveb na ně navazuje. Rostoucí požadavky na dodávky pitné vody v moravskoslezském regionu v polovině dvacátého století vedly k potřebě získat další vodní zdroje. Rychle se rozrůstalo především nové město Havířov, ale také například Frýdek-Místek nebo Karviná. Proto bylo rozhodnuto o vybudování nových zdrojů v oblasti Beskyd – údolních nádrží Morávka a Šance.

Součástí komplexu souvisejících vodárenských objektů při budování vodního díla Šance byla také úpravna vody v Nové Vsi u Frýdlantu nad Ostravicí společnosti Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava. Současně se stavbou nádrže a úpravny vody byly budovány objekty přívodních řadů a vodojemů.

Vzhledem ke kritické situaci v zásobování Frýdecko-Místecka bylo rozhodnuto využít již postavené objekty a zařízení tak, aby se dodávka vody pro obyvatele uspíšila před tím, než bude veškerá infrastruktura dobudována. Dokončen byl přivaděč surové vody z prostoru pod hrází, vodojem a armaturní komora. Byl vybudován přívodní řad k Bašce a Frýdku-Místku. Proto bylo rozhodnuto odebírat surovou vodu z již hotového vývaru přehrady Šance. V armaturní komoře vodojemu byly umístěny tři tlakové filtry a dávkovací zařízení nezbytné pro úpravu vody a její zdravotní zabezpečení. S odběrem 80 sekundových litrů se tak mohlo začít v červenci roku 1969. Provizorium pomohlo překlenout kritické období především v zásobování obyvatel Frýdku-Místku.

Největší úpravna vody v Beskydech díky Šancím

Úpravna vody Nová Ves u Frýdlantu nad Ostravicí společnosti SmVaK Ostrava byla uvedena do provozu v roce 1969, s úplným dokončením v roce 1973. Její kapacita se postupně navyšovala až na současných 2 200 litrů za sekundu, které dosáhla po řadě intenzifikací v roce 1986. Surovou vodou je zásobována gravitačně z vodního díla Šance, kde je možný odběr z pěti výškových horizontů. Pitnou vodou zásobuje téměř 60 měst a obcí na Frýdecko-Místecku, Karvinsku, Novojičínsku, částečně Ostravsku a také v příhraniční části Polska (Jastrzębie-Zdrój).

Úprava vody

Surová povrchová voda je do úpravny vody přiváděna na otevřené pískové rychlofiltry. Jako koagulant se před filtry dávkuje síran hlinitý. Je prováděna předoxidace surové vody směsí chloru a oxidu chloričitého. Do upravené vody je dávkována vápenná voda pro zvýšení pH, plynný chlor a oxid chloričitý pro její desinfekci. Od roku 1996 je v provozu zařízení na výrobu a dávkování oxidu chloričitého. Kaly z odpadní vody z praní filtrů jsou zahušťovány ve dvou horizontálních sedimentačních nádržích a následně odvodňovány na odstředivce při dávkování polymerního flokulantu.

Distribuce

Z úpravny směřuje voda gravitačně a částečným čerpáním dvěma přivaděči Beskydského skupinového vodovodu přes vodojemy do spotřebišť. *„Hlavní přívodní řad z úpravny vede přes Bašku do Bruzovic a zásobuje Frýdecko-Místecko. Z tohoto přivaděče je v Nových Dvorech u Frýdku odbočka do vodojemu Frýdek. Z přerušovací komory v Bruzovicích je voda vedena do vodojemů v Bludovicích, odkud je zásobován Havířov. Další trasa vede do Karviné,“* popisuje systém distribuce ředitel Ostravského oblastního vodovodu Jiří Komínek.

Významné je čerpání z úpravny směrem na Čeladnou, odkud pak voda dotéká gravitačně do vodojemu Červený Kámen nad Kopřivnicí.

„Z Bruzovic vede v druhém směru přivaděč do Krmelína. Tím je umožněno zásobování části Ostravy jak z vodního díla Kružberk, tak údolní nádrže Šance. Na přivaděči je v Lískovci u Frýdku-Místku vybudována čerpací stanice, která může zpětně vodu z vodojemu Krmelín (vyrobenou na úpravně vody v Podhradí) přečerpat do vodojemu Bruzovice. Tím je beskydská i jesenická část systému propojena,“ upřesňuje Komínek.

Rekonstrukce

V roce 1996 bylo uvedeno do provozu zařízení na výrobu a dávkování oxidu chloričitého, který může být dávkován jak do surové, tak i do upravené vody. V roce 2000 proběhla rekonstrukce armatur filtrů, jejíž součástí je automatický systém řízení regenerace filtrů. V roce 2002 byla provedena automatizace a rekonstrukce dávkování síranu hlinitého. Proběhla také rekonstrukce a automatizace dávkování vápenného hydrátu a instalace systému řízení pro celou úpravnu vody. V roce 2009 bylo doplněno chlorové hospodářství o instalaci zkrápěcí jednotky pro případ úniku chloru ve skladu chloru. V letech 2017-2018 proběhla modernizace kalového hospodářství.

Rozšiřování Úpravny vody Nová Ves

„17. května 1971 byla na ještě nedokončené úpravně vody uvedena do provozu nová technologie úpravy vody - mikrofiltry. Měla sice své problémy způsobené konstrukčními nedostatky, ale znamenala výrazný přínos ke zvýšení kapacity úpravny, která vzrostla o 300 sekundových litrů. V říjnu 1973 byl zahájen zkušební provoz osmi otevřených pískových filtrů, objektu dávkování chemikálií a dalších nezbytných zařízení. Kapacita se zvýšila o dalších 900 litrů za sekundu,“ popisuje historickou situaci ředitel Ostravského oblastního vodovodu Jiří Komínek.

Nejvíce potíží nastalo v době, kdy se pro nedostatek stavebních kapacit opozdilo rozšíření úpravny vody o dalších 900 litrů za sekundu a nastalo kritické období sucha - potřeba vody opět převýšila možnosti, jak tyto požadavky uspokojit. Proto byla následně realizována rozsáhlá intenzifikace úpravny vody. V prosinci roku 1983 skončila její druhá etapa, kdy místo druhé flokulační nádrže byly postaveny další dva pískové filtry. Díky těmto opatřením bylo možno zvýšit výrobu až na 1 800 litrů za sekundu. A konečně koncem roku 1986 byl zahájen zkušební provoz rozšířené úpravny vody, jejíž konečná kapacita dosáhla 2 200 litrů za sekundu. Jak je tomu ostatně až do dnešních dnů.

Pšenička: Napojení na centrální vodárenský systém přináší odběratelům jistotu

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY přinesly exkluzivní rozhovor s generálním ředitelem SmVaK Ostrava Anatolem Pšeničkou. Ten v něm hovoří o uplynulém roce, ale také plánech a výhledech pro následující období. Interview přinášíme v nezkrácené podobě.

Moravskoslezský kraj byl loni dobrým příkladem toho, proč je roztříštěnost vodárenského sektoru, kde existuje několik tisíc majitelů infrastruktury i několik tisíc jejích provozovatelů, v řadě ohledů problematická. A proč by oboru prospěla větší koncentrovat a scelování systémů pro dodávky pitné vody do větších celků. Ukázalo se, že zatímco odběratelé napojení na centrální výrobní a distribuční systém Ostravského oblastního vodovodu problémy nepociťovali, řada obcí v příhraničí závislých na místních zdrojích vody, které často samy provozují, musely řešit problémy související se suchem.

O tom, ale i o plánech pro další období jsme mluvili s generálním ředitelem nejvýznamnější vodárenské společnosti v kraji – Severomoravských vodovodů a kanalizací Ostrava – Anatolem Pšeničkou.

Jaký byl pro Vaši společnost rok 2018?

Nebojím se říct, že úspěšný. Hlavní cíle v ekonomické i provozní oblasti jsme dokázali splnit tak, jak jsme si naplánovali. A hlavně, v průběhu celého roku jsme dokázali zajistit spolehlivé dodávky kvalitní pitné vody do všech lokalit, v nichž působíme, stejně jako odvádění a čištění vod odpadních. Toho, že jsme pro naše odběratele spolehlivým a stabilním partnerem, si vážím především.

Rok 2018 je vnímán jako další z řady, kdy se naše země musela potýkat se suchem. V řadě oblastí musely být dokonce omezovány dodávky pitné vody, byly stanovovány limity odběrů, vodojemy bylo nutné zavážet cisternami…

Mírně jsme se vymykali zbytku země. Zatímco v řadě regionů řešili vodaři problémy s lokálními povrchovými i podzemními zdroji, ale také s těmi centrálními, kdy hladiny některých nádrží byly výrazně níže, než tomu bylo kdykoliv v minulosti, náš region se v části léta potýkal s opačným extrémem. V důsledku několika červencových dnů prudkých dešťů v Beskydech jsme bojovali se zvýšenými zákaly surové vody z centrálních, ale i lokálních zdrojů. Díky moderní úprává-

Voda z hor vyrábí čistou elektřinu

4,54 GWh elektřiny vyrobilo v roce 2018 sedm malých vodních elektráren v areálech úpraven vody a vodojemů SmVaK Ostrava. To představuje 118 % celkové spotřeby příslušných lokalit

Největší úpravna vody v moravskoslezském regionu v Podhradí u Vítkova loni vyrobila v malé vodní elektrárně celkově více elektřiny, než na svůj provoz spotřebovala. To platí i pro úpravnu vody ve Vyšních Lhotách na Frýdecko-Místecku a čtyři významné vodojemy, kde jsou daná zařízení umístěna (Bílov, Zelinkovice, Ostrava-Krásné Pole a Frýdek-Místek). Malá vodní elektrárna v největší beskydské úpravně vody v Nové Vsi u Frýdlantu nad Ostravicí celkově vyrobila 70 % objemu elektrické energie, kterou potřebuje pro svůj provoz.

Tři malé vodní elektrárny SmVaK Ostrava se nacházejí v areálech úpraven pitné vody (Podhradí, Nová Ves a Vyšní Lhoty), čtyři jsou instalovány u významných vodojemů. Elektrickou energii z bioplynu vyrábí spolu s teplem také jedenáct kogeneračních jednotek v areálech osmi největších čistíren odpadních vod.

Malé vodní elektrárny jsou budovány v provozech úpraven vody na přivaděčích surové vody z údolních nádrží. Efektivní provoz je zajištěn díky stálému průtoku a dostatečnému spádu přiváděné vody. Zařízení s menším výkonem jsou instalována na přivaděčích pitné vody s vhodnými parametry. Vyrobená elektrická energie je primárně spotřebovávána přímo v místě výroby, přebytky jsou dodávány do sítě.

Čistá elektřina má budoucnost

„První malou vodní elektrárnu jsme instalovali u přítoku surové vody z Šancí do úpravny vody v Nové Vsi u Frýdlantu nad Ostravicí v roce 1993. Prozatím poslední zařízení bylo spuštěno v roce 2014 u přítoku surové vody z Kružberka do úpravny v Podhradí u Vítkova. Nyní máme vytipována další místa v systému Ostravského oblastního vodo-

renské technologii i nasazení a kompetenci našich zaměstnanců v terénu se nám vše podařilo vyřešit a zajistili jsme stabilní zásobování všech lokalit kvalitní pitnou vodou.

Takže jste problematiku sucha v kraji vůbec řešit nemuseli?

Samozřejmě, že se nám trend patrný v krajině celé země také nevyhnul. Sucho odstartovalo tím, že zima přešla přímo ve velice teplé a svým charakterem letní počasí bez typických jarních dešťů. Naší výhodou byl páteřní výrobní a distribuční systém Ostravského oblastního vodovodu s dostatečnými kapacitami surové vody ve zdrojích v nádržích v Jeseníkách a Beskydech. Lidé napojeni na něj žádné problémy nepocítili. Navíc dokážeme manipulacemi na síti řadu lokalit primárně závislých na místních zdrojích, které jsou v případě delšího sucha náchylnější ke vzniku problémů s vydatností, přepojit na náš centrální systém. To platí například pro nejvýchodnější část země – Jablunkovsko.

Takže odpověď zní tak, že jsme samozřejmě pozorovali problémy některých obcí v kraji, které využívají místní zdroje a provozují infrastrukturu vlastními silami. Byli jsme s nimi v kontaktu, spolupracovali v případě potřeby, a někde se dokonce domluvili, že by pro obec bylo podstatně spolehlivější, kdyby se na náš systém, v němž je vody dostatek, napojila.

Ale samozřejmě. Technicky a provozně má rovnice poměrně jednoduché řešení. Když k tomu ovšem přidáte politický kontext okořeněný dotačním prostředím z národních nebo evropských zdrojů, výsledek není pro řadu obcí v jejich chápání tak jednoznačný.

Jaký bude pro SmVaK rok 2019?

Mám-li použít mediální zkratku, pak to bude rok investiční. Zatímco v roce 2018 jsme investovali do obnovy a rozvoje infrastruktury 540 milionů korun, letos to bude ještě o 125 milionů více. Nejvíce v historii společnosti. I to ukazuje, že mediální klišé o tom, jak zahraniční společnosti vysávají český vodárenský sektor a nic do něj nevrací, nemusí vždy platit. Kdybych se měl pomoci příkladem. Loňské ztráty v naší síti dosáhly 13 %, tedy o několik procent méně, než byl celorepublikový průměr. Logicky jde o kombinaci oprav, investic a systematického sledování a vyhodnocování stavu vodovodní sítě až po rychlé odstranění zjištěných úniků.

A investice s sebou nesou další parametr, který nebude hlavním tématem jen letos, ale i v dalších letech. A to jsou nové technologie. Ty se postupně stávají součástí konzervativního vodárenského prostředí. Máme nový špičkový dispečink, nyní například modernizujeme za více než 120 milionů největší úpravnu vody v Beskydech v Nové Vsi u Frýdlantu nad Ostravicí.
A rekonstrukce už není jen výměnou železa a zařízení – tedy hardwaru. Její klíčovou součástí je také implementace nejmodernějších technologií do provozního prostředí – tedy softwaru, mozku. Tomuto trendu jdeme naproti.

Nemůžeme nevnímat, co se děje okolo nás. To, co bylo v minulosti samozřejmostí, jako je zdánlivě neomezené množství pitné vody pro všechny odběratele při otočením kohoutku, v některých lokalitách země již neplatí. Pro nás je výzvou a závazkem do budoucna, abychom pracovali tak, že i v této situaci dokážeme zajistit své služby v požadovaném množství, kvalitě i dalších parametrech pro naše odběratele.

vodu, kde by tato investice dávala smysl. Projektovou dokumentaci máme zpracovanou pro dvě lokality významných vodojemů a výstavbu zahájíme v nejbližších letech," říká ředitel Ostravského oblastního vodovodu Jiří Komínek.

Například malá vodní elektrárna na přítoku surové vody do největší úpravny společnosti v Podhradí dokázala v roce 2018 vyrobit zhruba stejně elektřiny, jako byla spotřeba provozu za dané období. V případě Úpravny vody Vyšní Lhoty šlo dokonce o téměř dvou a půl násobek celkové výroby v porovnání se spotřebou provozu.

U vodojemů objem vyrobené elektřiny dokonce několikanásobně převyšuje jejich energetické nároky. Například elektrárna u vodojemu ve Frýdku vyrobila 16,4x více elektrické energie, než provoz spotřeboval. V případě vodojemu v Zelinkovicích šlo o více než sedminásobek celkové spotřeby, u vodojemů v Krásném Poli u Ostravy o dvojnásobek, v Bílově dokonce o osminásobek.

Ekonomický i ekologický přínos

Jedenáct kogeneračních jednotek v osmi největších čistírnách odpadních vod, které využívají plyn z kalů vznikajících při čistírenském procesu, v loňském roce vyrobilo celkem 4,856 GWh elektřiny. Například zařízení v opavské čistírně dokázalo vyrobit 80 % elektřiny v daném období v lokalitě spotřebované, což je v celorepublikovém porovnání vynikající výsledek. V případě čistírny odpadních vod v Karviné šlo o necelou polovinu vyrobené elektřiny k celkové spotřebě.

„Provoz malých vodních elektráren má ekologický i ekonomický smysl. Energie vyrobená z vody v případě úpraven vody a vodojemů nemá oproti tepelným elektrárnám negativní dopady na životní prostředí. Šetříme také finanční prostředky, protože nemusí elektřinu nakupovat, ale v některých případech ji naopak do sítě dodáváme. I díky tomu jsme jí loni nakoupili nejméně za dobu, kdy to díky monitoringu uhlíkové stopy sledujeme – tedy od roku 2014," říká generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička.

Že to SmVaK Ostrava myslí s ohledem na životní prostředí vážně, dokládá i fakt, že v roce 2016 společnost přijala normu, jejímž prostřednictvím se rozhodla monitorovat vlastní uhlíkovou stopu s cílem ji postupně snižovat (carbon footprint, ČSN ISO 14064-1). Společnost také jako teprve druhý vodohospodářský subjekt v České republice implementovala normu ČSB ISO 50001, jejímž prostřednictvím monitoruje nakládání s energiemi s cílem zvýšit efektivitu provozů.

Sledujte kvalitu vody ve studni!

Kvalita vody ve studních se mění mimo jiné v závislosti na klimatických faktorech. Při tání sněhu je potřeba stejně jako po povodních nebo při suchu zkontrolovat, jakou vodu ze studně pijeme

Odpovědná péče o vodu ve studni může předejít zdravotním komplikacím z nežádoucích látek, které v ní mohou být přítomny. Nestačí spoléhat pouze na naše smyslové vnímání, které není vždy schopno na rozdíl od laboratorních analýz přítomnost nevhodných látek ve vodě odhalit

Více než 90 % lidí v České republice je zásobováno vodou z veřejných vodovodů. Otočíme kohoutkem a teče zdánlivě neomezené množství vody v naprosté většině případů v dobré kvalitě. Zbývajících 10 % obyvatel je závislých na vodě ze studní. Další zhruba pětina obyvatelstva používá tuto vodu na chalupách nebo chatách.

Společnost Aqualia infraestructuras inženýring (AII) doporučuje před příchodem jara a po tání sněhu, kterého letos napadlo v porovnání s uplynulými roky nejen na horách nadprůměrné množství, majitelům studní provádět nejen pravidelné čištění a údržbu po zimním období, ale také věnovat pozornost odpovědné kontrole kvality vody ve využívaných individuálních zdrojích.

Častým, ale bohužel mylným argumentem majitelů studní pro to, proč není údajně potřeba vodu laboratorně testovat, je dlouhodobé používání zdroje bez zdravotních komplikací. To nicméně nemusí znamenat, že má voda vyhovující kvalitu a nemůže nám způsobit nepříjemné problémy.

Děti a citlivější osoby mohou být postiženy střevními či zažívacími komplikacemi kvůli výskytu bakterií fekálního původu. Například ve střevech je bakterie Escherichia coli žádoucí a běžnou součástí tohoto prostředí. Při vypití vody kontaminované tímto mikroorganismem, mohou nastat zdravotní problémy.

Při prvním rozboru kvality vody v individuálním zdroji je vhodné analyzovat více ukazatelů tak, aby bylo možné dosáhnout uceleného přehledu o významných parametrech. Při dalších analýzách je obvykle dostačující zaměřit se na kritické ukazatele, které nebyly v prvním rozboru vyhovující, a zkontrolovat si účinnost přijatých opatření. Nejčastějšími problémy, s nimiž se laboratoře při rozborech v našem prostředí setkávají, jsou bakteriální kontaminace, zvýšený výskyt železa, manganu a dusičnanů.

U příležitosti Světového dne vody nabízí společnost Aqualia infraestructuras inženýring na rozbory vody dvacetiprocentní slevu bez ohledu na počet analyzovaných ukazatelů. *„Provádíme chemické, mikrobiologické, biologické i senzorické zkoušky všech typů vod. Kromě naší akreditované Centrální laboratoře působíme v regionu také v areálech čistíren odpadních vod v Havířově, Třinci, Novém Jičíně a Opavě, kam je možné vzorky odpadní vody dovézt, nebo v areálech úpraven vod v Podhradí u Vítkova a Nové Vsi u Frýdlantu nad Ostravicí, kde přijímáme vzorky pro rozbory pitné vody,“* vysvětluje vedoucí laboratoří AII Pavla Veselá.

Pro editory

- Společnost AII byla založena v roce 1996 s názvem SmVaK-inženýring, s.r.o., jako dceřiná společnost Severomoravských vodovodů a kanalizací Ostrava. V roce 2006 se stala součástí španělské skupiny Aqualia a od této doby obě firmy úzce spolupracují jako dvě samostatné společnosti.
- Společnost AII se dominantně zabývá inženýrskou činností v oblasti dodávek a výstavby čistíren odpadních vod, úpraven vody, vodovodů a kanalizací, čerpacích stanic nebo vodovodních a kanalizačních přípojek. Pro realizované stavby společnost zajišťuje jejich přípravu po majetkoprávní stránce, zpracování projektové dokumentace a její projednání s dotčenými orgány státní správy, územní rozhodnutí, stavební povolení a vodoprávní rozhodnutí a kolaudační souhlas.
- Společnost zajišťuje kompletní projektovou činnost při výstavbě a následnou stavební činnost.

Co má vliv na kvalitu vody ve studni?

- **Klimatické faktory** – tání sněhu, povodně, sucho
- **Materiál využitý pro stavbu studny, vrty a rozvody vody**
- **Okolní prostředí** – možná kontaminace například ze zemědělské nebo průmyslové činnosti
- **Geologické nadloží** – může mít vliv na přítomnost manganu, železa a dalších kovů – je možné využít kvalitní filtry

Veškeré další informace lze najít na webu **www.ai-inzenyring.cz**

Jak napustit bazén a vyhnout se sporům

170 domácností v regionu si loni nechalo dovézt vodu do bazénu cisternou vodárenské společnosti. Místo omezování sousedů lidé zvolili rychlejší a efektivnější cestu

Zahradní bazén je možné napouštět zdlouhavě z veřejné vodovodní sítě s rizikem řady nepříjemností, nebo zvolit pohodlnější a výhodnější cestu v podobě dovozu vody do bazénu cisternou Severomoravských vodovodů a kanalizací Ostrava. Proces bude výrazně rychlejší a nedotkne se negativně okolních odběratelů.

Vodárenská společnost zjednodušila a zpřehlednila cenovou politiku této služby – kromě bezplatné zákaznické linky je také možné využít jednoduchý poptávkový formulář na webu www.smvak.cz.

Opatrnost je na místě také v případě napouštění bazénu ze studny. Je vhodné si nechat provést laboratorní rozbor, zda je voda k danému použití vhodná a nepředstavuje zdravotní riziko.

Česká republika je premiantem z hlediska počtu bazénu na počet obyvatel. Teplejší počasí v uplynulých letech navíc vedlo k tomu, že lidé touží relaxovat u svých bazénů o několik týdnů dříve, než to bylo obvyklé v minulosti. Bazénů u domů v našich městech a vesnicích s rozšiřující se zástavbou do krajiny stále přibývá. To platí i pro moravskoslezský region, kde ve většině případů klesá počet obyvatel větších sídel, naopak roste počet lidí, kteří směřují blíž k přírodě do menších obcí, kde staví domy.

Jak správně postupovat při napouštění zahradních bazénů? Které zásady dodržovat, aby se lidé vyhnuli zklamání v podobě zakalené vody nebo předešli problémům ve vodovodní síti, čímž mohou rozzlobit obyvatele celé lokality, kde bydlí? Je efektivní napouštět bazén ze sítě, nebo je lepší svěřit celý proces do rukou profesionálů?

Jak předejít problémům?

„Problémy mohou přijít v momentě, kdy se rozhodne větší množství odběratelů v lokalitě napouštět prostřednictvím přípojky bazén ve stejný čas, a lidé ho chtějí mít navíc napuštěný co nejrychleji. Při náhlém zvýšení odběru může dojít ke změnám hydraulických poměrů vyvolaným vysokou rychlostí proudění vody v potrubí. To má za následek uvolňování usazenin a zákal vody, který se může dostat do poměrně širokého okolí. Nárazové odběry mohou také způsobit pokles tlaku vody. To se negativně projeví u ostatních odběratelů, kteří můžou být omezeni v odběru ze sítě,“ říká ředitel vodovodů SmVaK Ostrava Milan Koníř.

Nepříjemným situacím lze předejít dodržováním několika základních pravidel. Bazén je vhodné napouštět pozvolna, klidně několik dnů a ideálně mimo odběrové špičky. Nejlépe přes noc ve všední den.

„Existuje ale elegantnější, rychlejší a pohodlnější řešení. Když si lidé nechají dovézt vodu do bazénu cisternou, vyhnou se nepříjemnostem, které by mohly nastat. Budou mít navíc jistotu, že nebudou nijak omezovat své sousedy – předejdou tím případným sousedským sporům. V loňském roce jsme ke spokojenosti našich odběratelů napustili více než sto sedmdesát bazénů. Meziročně počet lidí, kteří volí toto praktičtější řešení, výrazně vzrostl,“ vysvětluje Koníř.

Nejaktivnější byli v tomto ohledu obyvatelé Opavska, naopak nejmenší zájem o tuto službu projevili lidé na Novojičínsku. Majitelé bazénu na Frýdecko-Místecku a Karvinsku si shodně nechali navézt vodu do více než 40 bazénů.

Zájemci o dovoz vody k naplnění svého bazénu a autocisterny se mohou obrátit na zákaznickou linku SmVaK Ostrava 800 292 400, kde jim budou poskytnuty detailní informace o možnosti dodávky a ceně dle parametrů bazénu. Linka je bezplatná a je v provozu v pracovní dny od půl osmé ráno do osmi hodin večer.

Cena za napuštění se odvíjí od vzdálenosti od nejbližšího provozu SmVaK Ostrava, které službu poskytuje, a objemu bazénu. V případě, že je možné bazén navézt jednou cisternou, činí cena do vzdálenosti deseti kilometrů 1165 korun.

Pozor na studny

Opatrnost je na místě také v případě, že si lidé napouštějí bazén ze své studny. Je žádoucí si nejdříve nechat ve specializované laboratoři prověřit, zda je voda ke koupání vhodná. Obrátit se je možné například na laboratoře Aqualia infraestructuras inženýring (www.ai-inzenyring.cz).

„Kromě základních chemických ukazatelů, jako jsou hodnota pH nebo tvrdost vody doporučujeme sledovat i bakteriální znečištění, které by mohlo být příčinou nepříjemných kožních či zažívacích problémů. V případě vyšší tvrdosti vody také dochází k reakci s prostředky k dezinfekci vody a mohou se vysrážet některé kovy. To má za následek nejen tvorbu vodního kamene a povlaků na stěnách bazénů, ale třeba i nevzhlednou barvu vody,“ říká vedoucí laboratoří společnosti Aqualia infraestructuras inženýring Pavla Veselá.

Jak čelit krizovým situacím při zásobování

SmVaK Ostrava byly jako tradičně partnerem konference Slezské dny preventivní medicíny, která se konala v organizaci Krajské hygienické stanice Moravskoslezského kraje a Fakultní nemocnice Ostrava ve spolupráci s Českou lékařskou komorou 20. - 22. března na Ostravici v Beskydech

Speciální blok programu byl vyhrazen tématu Pitná voda, kde vystoupil také ředitel Ostravského oblastního vodovodu Jiří Komínek s příspěvkem *Krizové situace při zásobování obyvatel pitnou vodou a jejich řešení*. Ten v úvodu svého příspěvku představil SmVaK Ostrava a systém Ostravského oblastního vodovodu jako páteřní infrastrukturu pro výrobu a distribuci pitné vody v moravskoslezském regionu. Zároveň referoval o tom, jak jsou SmVaK Ostrava připraveny na krizové situace, které mohou spočívat v havárii u některého z centrálních zdrojů surové vody (údolní nádrže Morávka, Šance, Kružberk – Slezská Harta), hydrologickém suchu nebo výpadku dodávek elektrické energie (blackout).

Plán pro blackout

Komínek detailněji popsal, jakým způsobem byl vypracován ve společnosti *Plán pro blackout* definující jednotlivé kroky a opatření při rozsáhlém výpadku dodávek elektrické energie na zásobovaném území. *„Blackout by měl logicky dopad na fungování čerpacích stanic, ATS, technologických zařízení pro úpravu pitné vody, případně čištění vody odpadní, nebo na automatický systém řízení a dispečink. Výhodou systému Ostravského oblastního vodovodu je to, že je v dominantní části konstruován jako gravitační s výjimkou čerpání do Vítkova a do vodojemu Čeladná – i tyto čerpací stanice je ale možné v omezené míře provozovat s využitím stacionárních dieselagregátů,“* popsal Komínek.

Centrální úpravny vody jsou pro případ blackoutu vybaveny stacionárními dieselagregáty s automatickým startem stejně jako centrální dispečink v sídle společnosti v Ostravě – Mariánských Horách. *„U některých lokalit existuje pro danou situaci možnost přemanipulace na gravitační zásobování. Čtyři lokality (úpravny vody Dolní Lomná, Jakubčovice nad Odrou, Odry a čerpací stanice Soběšovice) jsou určeny k osazení náhradních zdrojů,“* upřesnil Komínek.

Obecně je možné konstatovat, že ze 730 tisíc odběratelů pitné vody je na čerpané vodě závislá necelá čtvrtina (175 tisíc), při spuštění Plánu pro blackout by byla pokryta dodávka pro 154 tisíc lidí, v režimu nouzového zásobování by zůstalo 21 tisíc odběratelů.

Komínek také hovořil o tom, jakým způsobem byly posuzovány provozní objekty na rozvodné vodovodní síti z hlediska významu odběrů, počtu zásobovaných obyvatel nebo doby zajištění zásobování z vodojemů bez nutnosti jejich doplňování. Popsal také situaci z hlediska dostupnosti mobilních elektrocentrál a potřeby zajistit odpovídající množství pohonných hmot v případě, že nebudou fungovat čerpací stanice. Díky mobilní čerpací stanici v areálu provozního střediska v Novém Jičíně s pevnou zásobou nafty, která je v ní udržována na úrovni plánované spotřeby pro zajištění provozuschopnosti vybraných objektů, je společnost částečně soběstačná. Ředitel Ostravského oblastního vodovodu popsal také cvičení Blackout 2018, které proběhlo v SmVaK Ostrava loni v říjnu.

Jak čelit havárii?

Významná část příspěvku se týkala také situace, kdy dojde k dlouhodobějšímu výpadku v případě některého ze tří centrálních zdrojů surové vody (Morávka, Šance, Kružberk – Slezská Harta) pro největší úpravny SmVaK Ostrava, jejichž provoz je v daném případě potřeba zastavit. Řešením je využití kapacity propojených přivaděčů OOV, havarijních čerpacích stanic a volné kapacity místních zdrojů, aby byly dopady eliminovány. V některých spotřebištích je pak nutné logicky přistoupit k nouzovému zásobování vodou. *„V případě zastavení odběru z údolní nádrže Morávka jsme schopni zajistit manipulacemi na síti stoprocentní zásobování lokalit standardně zásobovaných z naší úpravny vody ve Vyšních Lhotách. V situaci, kdy bude odstavena naše Úpravna vody Nová Ves zdrojově napojená na nádrž Šance, nedokážeme zajistit dodávku vody pro Kopřivnici, Příbor a Skalici, kde je nutné přistoupit k nouzovému zásobování devíti procent odběratelů původně napojených na Novou Ves. Nejkomplikovanější situace by nastala, kdyby došlo k havárii v případě nádrže Kružberk,“* upřesňuje Komínek. Nebyla by zajištěna více než třetinová potřeba vody především pro Opavsko, část Novojičínska a Karvinska.

Stabilita centrálního systému

Část příspěvku se věnovala také situaci během suchého období, kdy bylo například v roce 2015 a 2016 nezbytné přistoupit k manipulacím, které řešily především nedostatek vody v právě rekonstruované nádrži Šance. Situace v západní části regionu je v této souvislosti lepší, protože kapacita kaskády Slezská Harta – Kružberk přesahuje 225 milionů kubíků vody. Tedy čistě matematicky čtyřletou výrobu SmVaK Ostrava. A nutno dodat, že obě nádrže jsou po jarním tání plné.

Horší situace může během suchého období nastat v případě lokálních zdrojů, které jsou na výkyvy počasí citlivější.

Zlepšováky zefektivňují práci

Moravskoslezský deník se věnoval oblasti zlepšování ve významných společnostech našeho regionu. Zaměřil se také na inovativní nápady, s nimiž přišli zaměstnanci SmVaK Ostrava. Zde je část textu zabývající se zlepšováním v SmVaK Ostrava

MORAVSKOSLEZSKÝ deník

Zlepšovák? Někdy geniální nápad, jindy drobná vychytávka...

Nápady zaměstnanců, kteří nad svou prací přemýšleli a navrhli někdy výraznou změnu v technologii, jindy třeba zdánlivě drobnou změnu v pracovním postupu, firmy využívaly už v dobách minulého režimu. Jak Deník zjistil, využívají je ve firmách, které patří soukromým vlastníkům.

Ostrava – Příklad zlepšováku? Ráčna, speciální klíč k utahování šroubů, který používají i pracovníci vodárenských firem při dotahování šroubů ve výkopech v terénu.

„Dříve se používaly klasické ráčny. Ty vydržely v těžkých podmínkách zhruba čtyři týdny. Lidi z provozu vymysleli ráčnu, která odolá všemu (nebo skoro všemu), a nechali ji podle tohoto návrhu vyrobit,“ vysvětlil mluvčí Severomoravských vodovodů a kanalizací Ostrava (SmVaK) Marek Síbrt.

Ve zmíněné vodárenské společnosti v minulém roce přišli zaměstnanci s desítkami zlepšovacích návrhů, které byly zavedeny do systému výroby a dodávek pitné vody, stejně jako do odvádění a čištění vody odpadní.

„Kromě ekonomických přínosů tyto návrhy ulehčují zaměstnancům práci, šetří životní prostředí, některé mají také pozitivní dopad na bezpečnost práce,“ sdělil dále mluvčí SmVaK.

Nápadů je v SmVaK Ostrava více

Zaměstnanci útvarů vodovodů a ředitele kanalizací přišli v roce 2018 s řadou dalších zajímavých nápadů, zde přinášíme příklady některých z nich.

Dodávky pitné vody

- **Problematika umisťování orientačních tabulek** – v minulém roce řešil pracovní tým problematiku umisťování orientačních tabulek. Cílem bylo stanovit, u kterých prvků na vodovodní síti se budou orientační tabulky využívat, sjednotit jejich vzhled, vymyslet optimální připevnění na různé prvky (orientační sloupky, budovy, ploty atp.) tak, abychom co nejšetrněji přistupovali k majetku vlastníků nemovitostí.
- **Problematika zefektivňování činností** – nahrazovat papírové podklady pro kontrolu lokality tablety, šetřit naše lesy a eliminovat chyby, které mohou vznikat přepisem z papíru do elektronických systémů.
- **Vybavení vozidel** - Jeden z pracovních týmů se zabýval také unifikací vnitřního vybavení vozidel s cílem zajistit vyšší bezpečnost osob při přesunech těchto vozidel (riziko uvolnění předmětu v zadní části vozidla) a snížit rizika při práci při odstraňování poruch (bezpečné uchycení předmětů).
- **Dotahování šroubů ve výkopu** - V minulosti se používaly klasické ráčny. Ty vydržely v těžkých podmínkách zhruba čtyři týdny. Lidé z provozu vymysleli výrazně odolnější nástroj a nechali ho podle tohoto návrhu vyrobit.

Příklady z oblasti odvádění a čištění odpadních vod

- **Instalace nového typu dmýchadla na ČOV Orlová** - Instalace a odzkoušení šroubového dmýchadla na ČOV Orlová, díky němuž dochází k úspoře elektrické energie.
- **Snížení množství přebytečného kalu na ČOV Frýdek Místek** - Návrh instalace strojního zahušťování přebytečného kalu na ČOV Frýdek Místek. Cílem je výrazné snížení množství čerpaných kalů do vyhnívacích nádrží, snížení potřeby tepla na jejich ohřev, zejména pak v zimním období a úspora nákladů.
- **Optimalizace čerpání odpadních vod na ČOV Nový Jičín** – Návrh výměny šnekových čerpadel za ponorná čerpadla ve vstupní čerpací stanici čistírny, což přinese úsporu spotřeby elektrické energie.
- **Software na řízení údržby strojů a zařízení ČOV** - Návrh softwaru na údržbu strojů, což přinese zjednodušení práce techniků při plánování údržby.

Dobročinný ples s podporou vodařů

V únoru proběhl v Kulturním domě Na Rybníčku čtvrtý Opavský charitativní ples. Akci organizoval jako tradičně Spolek přátel kultury a umění Opava, jehož předsedou je technik největší úpravny vody SmVaK Ostrava v Podhradí u Vítkova Daniel Michalík. Na konání akce se podílel také primář Dětského oddělení Slezské nemocnice v Opavě Dalibor Hudec. Společensko-kulturní událost s dobročinným étosem se konala s partnerskou podporou vodárenské společnosti.

„Ples dopadl nad očekávání výborně. Skvěle se bavilo 400 lidí, kteří přispěli na pomoc malému Rostíkovi spolu s příspěvky partnerů akce celkovou částkou 222 tisíc korun. Samotné předání výtěžku rodičům chlapce bylo velmi emotivní,“ popisuje Michalík.

Večerem provázela moderátorská dvojice Hitrádia Orion Jakub Ohnutek a Monika Dudová, která podle organizátorů dokázala vytvořit v průběhu celého večera skvělou atmosféru. Zahráli skupina FastFott nebo DJ Michal Seidl. Zlatým hřebem kulturního programu bylo vystoupení zpěváka Petra Bendeho a kapely Nebe. Představily se také mažoretky z uskupení AMA.

Tříletý Rostík trpí vážnou cévní chorobou, která se projevuje například špatnou psychomotorikou, epileptickými záchvaty, problémy se slabýma očima nebo těžkou svalovou hypotonií. Maminka se mu musí věnovat dvacet čtyři hodin denně, navštěvují různé rehabilitační kliniky, jejichž terapie obvykle nejsou hrazeny ze zdravotního pojištění. Rehabilitace je pro další vývoj chlapce nicméně klíčová a dosahuje po ní výrazných pokroků. Potřeboval by ji tedy častěji a dlouhodobě. Týdenní náklady na léčbu chlapce dosahují zhruba 15 tisíc korun. Má-li kdokoliv zájem rodinu podpořit, je možné zaslat libovolnou částku na účet 4218494339/0800 s variabilním symbolem 04072018 a poznámkou Šance pro Rostíka.

Mezinárodní návštěva v Podhradí

Více než dvacet žáků základních škol z Litvy, Chorvatska, Španělska, Portugalska a Itálie spolu s jedenácti učiteli navštívilo spolu se svými dvaceti kamarády ze základní školy v Melči na konci února Úpravnu vody Podhradí. Akce byla součástí projektu W.A.T.E.R. – in other ways podporovaného Evropskou unií. V jeho průběhu obvykle navštíví žáci jednotlivých států své zahraniční kamarády, stráví týden v jejich rodinách a dozví se mnoho nového o nakládání s vodou v jednotlivých evropských státech.

Zahraniční školáci navštívili vnitřní prostory nádrže Kružberk, vodní mlýn v Loučkách u Oder, zázemí integrovaného záchranného systému v Ostravě, zámek v Hradci nad Moravicí nebo Landek Park v Ostravě - Petřkovicích. *„Měli jsme také přednášku pracovníků Povodí Odry a jsem vděčný, že nám vyšli vstříc v SmVaK Ostrava i Povodí Odry a připravili pro nás mimořádné a velmi zajímavé prohlídky jejich provozů i s přednáškami v angličtině,“* říká ředitel Masarykovy základní a mateřské školy v Melči Pavel Piskovský. Právě tato škola je organizátorem celého projektu.

Týdenní návštěva je jen malou součástí projektu, který je podle ředitele melčské školy v současnosti navýsost aktuální. Nacházíme se v období, kdy je v některých částech roku vody nedostatek, jindy naopak přicházejí bleskurychlé přívalové srážky a následné povodně, jimž se v některých částech Evropy lidé stále nedokážou efektivně bránit. *„Vody je nedostatek a není tak samozřejmá, jak si myslíme. Děti si to musí uvědomovat. Proto v průběhu projektu například měříme spotřebu vody, hledáme možné úspory, měříme srážky nebo pozorujeme mraky a čekáme, co přinesou,“* vysvětluje Piskovský. Projekt zasahuje do řady přírodovědných předmětů od matematiky přes zeměpis po přírodopis.

Vybraní žáci z Melče již loni navštívili své kolegy na Sardinii, v květnu se pět žáků chystá do Portugalska, na podzim do chorvatského Vinkovce, v roce 2020 pak uvidí španělskou La Coruňu a litevský Alytus.

Opět podpora pro zaměstnance aktivní v neziskové sféře

V programu Plaveme v tom spolu! pro zaměstnance, kteří usilují o zvýšení kvality života ve svém regionu aktivitou v neziskovém sektoru, rozdělí vodaři již po čtvrté 200 000 korun

PLAVEME V TOM SPOLU...
Projekt společnosti SmVaK pro aktivní zaměstnance

K 53 projektům neziskových organizací, v nichž působí zaměstnanci SmVaK Ostrava, podpořeným v minulých třech letech, přibude v roce 2019 dalších devatenáct. Rozdělí si 199 850 korun. Vodárenská společnost potvrzuje, že si váží svých zaměstnanců, kteří se ve svém volném čase a bez nároku na odměnu věnují obecně prospěšným aktivitám. Uvědomuje si, že si tito lidé zaslouží podporu. Proto již po čtvrté společnost vyhlásila granty v programu Plaveme v tom spolu! Jeho prostřednictvím získají podporu neziskové organizace, v nichž pracovníci působí. Letos bylo přihlášeno 21 projektů s celkovým rozpočtem 1,6 milionu korun, přičemž na jejich realizaci bylo požadováno zhruba 350 tisíc korun.

„Nakonec jsme se rozhodli podpořit devatenáct projektů. Je patrné, že během uplynulých let zaměstnanci získali cenné zkušenosti a projekty, pro které žádají podporu, jsou svým obsahem stále kvalitnější a žádosti zpracované na vyšší úrovni. Podpora letos směřuje do programů pro volnočasové a sportovní aktivity dětí a mládeže, do ochrany přírody a ekologie, ale také například kultury a bezpečnostně-sociální oblasti,“ říká generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička.

Příspěvek na nákup vybavení nebo organizaci soutěží například získaly dětské oddíly sborů dobrovolných hasičů v Bohumíně, Českém Těšíně nebo Havířově. Rodiny s dětmi ocení podporu letních táborů spolků Pathfinder a českotěšínské Filadelfie nebo sportovního soustředění klimkovických badmintonistů. Na nové sportovní vybavení dosáhnou malí fotbalisté v Darkovičkách, Brušperku nebo Vítkovicích.

V Havířově bude moci opět proběhnout předvánoční koncert duchovní hudby sboru Canticorum Moravia, který si pro letošní rok navíc připravil nastudování České mše vánoční Jana Jakuba Ryby. V Loučné nad Desnou se bude s vodárenským přispěním konat festival dětských pěveckých sborů Loučenská vločka.

Díky grantům SmVaK Ostrava bude pokračovat obnova studánek v okolí Hradce nad Moravicí pod taktovkou místní organizace Matice Slezské. Pomoc poputuje také ke včelařům nebo myslivcům k dokrmování i ochraně ohrožené zvěře.

Podpořena bude také činnost komunitních intervenčních psychosociálních týmů organizace ADRA, které zasahují v krizových a mimořádných situacích nejen v moravskoslezském regionu.

„Pustili jsme se do tohoto programu před čtyřmi lety a neměli přesnou představu, jakým směrem se bude z hlediska svého zaměření ubírat. Za dobu jeho existence se podařilo realizovat desítky projektů, které mají příznivý dopad na sociální situaci lidí, volnočasové a sportovní aktivity mládeže, životní prostředí nebo kulturní život v daných lokalitách. Vážím si toho, že máme v naší společnosti lidi, kterým není lhostejný život ostatních a záleží jim na kvalitě prostředí, v němž žijí. A o tom, jak prožít život aktivněji, smysluplněji nebo veseleji pouze neteoretizují, ale sami k tomu elánem, nasazením a aktivitou přispívají,“ uzavírá Pšenička.

Zápolení mladých hasičů v Havířově

Díky zaměstnankyni SmVaK Ostrava Lucii Potočkové získalo Sdružení dobrovolných hasičů Havířov již potřetí podporu v grantovém programu pro aktivní zaměstnance Plaveme v tom spolu! na pořádání mezinárodní halové soutěže mladých hasičů. V letošním roce proběhl poslední únorovou sobotu jubilejní 30. ročník akce, která je zároveň neoficiálním mistrovstvím Čech, Moravy, Slezska a Slovenska. Pravidelně se účastní také závodníci z blízkého Polska.

Soutěž je každoročně rozdělena podle věku do dvou kategorií. V první závodili mladí hasiči narození v letech 2008 – 2012, v druhé pak ti, kteří přišli na svět v letech 2004 – 2008. Maximální povolený počet 600 startujících byl opět – jak už je ostatně dobrou tradicí – naplněn okamžitě poté, kdy bylo možné přihlášky podávat. Zvětšit počet závodících neumožňuje kapacita havířovské haly. Celkem se zúčastnilo v obou kategoriích 64 družstev.

Závody jsou výjimečné jednak tím, že se konají v zimě v hale, tedy mimo obvyklou sezónu hasičských sportů. Specifické jsou také tím, že poté, kdy je spuštěna možnost se do soutěže přihlásit, je kapacita naplněna během několika hodin. Jde o největší závody svého druhu ve střední Evropě.

Lucie Potočková, díky níž organizace podporu ve vodárenském grantu získala, je aktivním členem sdružení již více než 16 let a pomáhá při organizaci akcí pro děti a mládež – tedy i při halové soutěži. Na té se organizačně podílí zhruba 30 členů SDH Havířov a 35 rozhodčích. *„Cílem při tomto závodu je zapracovat na posílení kolektivní spolupráce v družstvech, prověřit manuální zručnost a fyzickou zdatnost soutěžících při překonávání jednotlivých překážek, samozřejmě také radost dětí z umístění, ale především samostatné účasti – možnosti být u toho. Pro mě osobně je letos zajímavostí to, že můj manžel byl při prvním ročníku před třiceti lety aktivním účastníkem soutěže,“* vysvětluje Potočková.

V obou kategoriích letos zvítězili mladí hasiči z Bludova, domácí borci se letos na stupně vítězů neprobojovali. Soutěžilo se ve třech disciplínách, a to ve štafetě dvojic, uzlové štafetě a běžecké štafetě 4x60 metrů.

Předvánoční pomoc vodařů

Jen šest dnů před Štědrým dnem se odehrál díky Spolku přátel kultury a umění Opava Vánoční koncert Děti dětem 2018. Charitativní akce byla určena pro žáky prvního stupně opavských základních škol. Předsedou spolku je technik největší úpravny pitné vody SmVaK Ostrava v Podhradí u Vítkova Daniel Michalík, který na sebe kromě role hlavního organizátora při akcích spolku také nezřídka bere odpovědnost moderátora – třeba v podobě vánočního skřítka, jako tomu bylo tentokrát.

„Tradiční průvodkyně koncertu víla Amélie si letos vzala za pomocníka skřítka Vítka a spolu s žáky základní umělecké školy Opava potěšila více než 150 dětí v publiku loutkového divadla. Převážnou část koncertu provázel kytarový orchestr, nechyběly ani sólové pěvecké party v podání žáků stejné školy. Premiéru na vánočním koncertě mělo vystoupení dua kytaristů, kteří famózně ovládli své elektrické kytary,“ popsal program akce Daniel Michalík.

Koncert finančně podpořila vodárenská společnost s tím, že příspěvek, stejně jako spíše symbolické vstupné a další dobrovolné dary, byly tentokrát určeny pro nákup drobných dárků dětem, které trávily Vánoce ve Slezské nemocnici Opava.

Age Management – Počítáme s Vámi!

SmVaK Ostrava přichází s novým projektem, který má zhodnotit potřeby i nároky zaměstnanců s ohledem na jejich věk

Většina lidí bude souhlasit s tvrzením, že zdraví a fyzická kondice, kompetence, znalosti, dovednosti a zkušenosti, ochota ke vzdělávání a vzájemné komunikaci, ochota ke změnám, ale i hodnoty a psychická odolnost jedince jsou ve značné míře závislé na věku člověka. Ten jednoznačně patří mezi klíčové faktory zvládání pracovních, ale i mimopracovních aktivit a úkolů.
A právě na tyto aspekty se zaměřuje projekt Age Management, který odstartovala společnost SmVaK Ostrava na začátku letošního roku, aby vyšla blíž potřebám svých zaměstnanců. I proto bylo jako motto programu zvoleno *Počítáme s Vámi se všemi*.

Nutnost spolupráce napříč generacemi

Společnost v naší zemi stárne a bude stárnout i nadále. Také v SmVaK Ostrava je téměř polovina zaměstnanců starších padesáti let. Dostáváme se tak každý den do situace, kdy spolu musí umět efektivně pracovat a komunikovat tři generace kolegů.

Známe to asi všichni. Zatímco v určitém věku našeho života jsme dokázali svou nezkušenost, nedostatek kompetencí nebo schopností nahrazovat rychlostí, silou a fyzickou kondicí, postupně přibývají zkušenosti, učíme se nové znalosti a dovednosti, v praxi se snažíme sílu nahrazovat tím, co jsme během pracovního i osobního života načerpali – dnes bychom moderně řekli měkkými dovednostmi.

Obvykle se v souvislosti s rostoucím věkem uvádí obava ze zvýšené nemocnosti zaměstnanců, nedostatečné pracovní tempo nebo neschopnost přijímat změny ve stále dynamičtějším prostředí. Jako další problém bývá uváděna možnost vzniku konfliktních situací plynoucích z generačních rozdílů nebo sdílených hodnot. Stereotypy ve vztahu ke starší, ale i mladší generaci převládají na obou stranách. Ale nelze paušalizovat. Známe „mladé starce", a stejně tak opačné příklady činorodých šedesátníků či sedmdesátníků přicházejícím s řadou inovativních návrhů a nápadů.

Kooperace mezi jednotlivými věkovými skupinami má pro zaměstnavatele významný přínos. Zaměstnanci starší padesáti let bývají výbornými mentory, dokážou předávat zkušenosti, know-how, které často není popsáno ve formálních pracovních postupech. Pokud firma přistupuje k zavádění Age managementu otevřeně a vstřícně, je to také její morální a etická vizitka navenek.

Jaké jsou cíle projektu?

- podpora fyzické kondice a zdraví zaměstnanců,
- zvýšení ochoty získávat a předávat pracovní zkušenosti mezi zaměstnanci, (tzv. řízení know-how),
- zlepšení organizace práce a pracovního prostředí,
- podpora pracovní schopnosti a produktivity,
- zvýšení motivace ke vzdělávání s ohledem na věk zaměstnanců,
- zvýšení image společnosti jako stabilního a významného zaměstnavatele.

Co je Age management?

Zjednodušeně řečeno jde o způsob řízení s ohledem na věk zaměstnanců, který zohledňuje průběh životních fází člověka na pracovišti. Přihlíží k jeho měnícím se podmínkám nebo kompetencím, přihlíží také k jeho schopnosti dosahovat požadovaný pracovní výkon. Nejedná se samozřejmě pouze o zaměstnance s věkem vyšším než 50 let, i když této kategorii a jejím specifikům bude věnována v průběhu projektu hlavní pozornost.

Očekávaný průběh?

Projekt bude probíhat v několika fázích. Aktuálně se společnost nachází v té první – a tou je analýza dnešní situace. Jednou z jejích důležitou součástí je provedení dotazníkového šetření mezi zaměstnanci, které bylo zahájeno začátkem března ve vybraných provozech a provozních střediscích. Pro hodnocení potřeb zaměstnanců byl vytvořen dotazník, který vyplní individuálně každý vybraný zaměstnanec. Pro konzultaci a dovysvětlení přímo na místě jsou k dispozici externí odborníci. Do dotazníkového šetření se zapojí 250 zaměstnanců. Ti byli zařazeni do průzkumu kvótním výběrem tak, aby byly získány relevantní názory napříč jednotlivými útvary, profesemi a věkem nad 45 let.

Následovat bude vyhodnocení průzkumu, definování požadavků a očekávání projektu a vytvoření detailního projektového plánu implementace. Pak budou konkrétní opatření uváděna do praxe.

Po ukončení průzkumu mezi zaměstnanci proběhne workshop pro vedoucí zaměstnance týkající se daného tématu. Pochopení a přijetí tohoto konceptu manažery ve firmě je totiž základní podmínkou při náboru těchto zaměstnanců a při každodenní práci s nimi v týmu. Následným krokem v zavádění programu Age managementu bude nastavení benefitů zpravidla pro skupinu zaměstnanců starších padesáti let.

Všichni se v životě ocitáme v různých pro nás často nepříjemných situacích, kdy si nevystačíme sami a potřebujeme pomoc ostatních. Společnost SmVaK Ostrava je přesvědčena, že také s přispěním programu Age management najde postupná řešení či zmírnění jejích negativních dopadů.

SmVaK Futsal Cup zná své vítěze

Tým střediska Ostravského oblastního vodovodu z Krásného Pole se stal suverénním vítězem druhého ročníku SmVaK Futsal Cupu, který pro své zaměstnance vodárenská společnost připravila a který proběhl 26. ledna ve sportovní hale v Brušperku. Obhájil tak své vítězství z prvního ročníku turnaje, který se konal na konci roku 2017. Mančaft nepoznal během turnaj ani jednou hořkost porážky, ačkoliv ve svém posledním zápase musel po celou dobu tvrdě bojovat s FK Inženýring, když prohrával 0:1 a vítězství na svou stranu zvrátil až několik sekund před koncem. Na druhé příčce se umístil tým z Novojičínska. Bronzovou příčku obsadili hráči z internacionálního družstva FK Inženýring. Čtvrtý skončil mančaft z Frýdku-Místku.

Čtyři družstva soupeřila dvoukolově systémem každý s každým. Jeden zápas se hrál dvacet minut se čtyřmi hráči v poli a brankářem. Hrálo se na plné rozměry házenkářského hřiště ve vysokém nasazení, proto se hráči vydali – jak bylo vidět především v posledních zápasech – ze všech sil.

„Zorganizovat turnaj v Brušperku byl výborný nápad. Zázemí a celá hala jsou opravdu na vysoké úrovni, byl jsem velice mile překvapen. Perfektní byla také organizace, za což bych chtěl všem kolegům, kteří se na ní podíleli, poděkovat. Chtěl bych poděkovat především těm, kteří si přijeli do Brušperka zahrát. Kromě toho, že si rádi zasportují a chtějí bojovat o vítězství, také jasně ukázali, že si váží toho, když pro ně zaměstnavatel podobnou akci zorganizuje,“ říká generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička.

Změna na postu vedoucího beskydských úpraven

Největší úpravny pitné vody v Beskydech v Nové Vsi u Frýdlantu nad Ostravicí a Vyšních Lhotách mají od začátku dubna nového vedoucího. Tím se stal dosavadní technik střediska Marek Hrubý, který v této pozici nahradil dlouholetého vedoucího Vítězslava Högera. Ten toto středisko Ostravského oblastního vodovodu řídil od poloviny roku 2008, tedy téměř 11 let.

„Do společnosti SmVaK jsem nastoupil na začátku března roku 1982. Spojil jsem s ní tedy více než 37 let své kariéry, ale vlastně můžu říct, že i života. Zpočátku jsem působil jako mistr Úpravny vody Vyšní Lhoty, následně jako vedoucí provozního oddělení OOV a nakonec jako vedoucí střediska dvou největších beskydských úpraven poté, kdy došlo ke sloučení jejich řízení,“ vysvětluje Höger.

V březnu se s Högerem přijeli rozloučit na Úpravnu vody Nová Ves ředitel Ostravského oblastního vodovodu Jiří Komínek, ale také generální ředitel Anatol Pšenička a poděkovat mu za práci, kterou pro SmVaK Ostrava odváděl.

„Musíme si vážit zaměstnanců-srdcařů, kteří s naší společností spojili celou svou kariéru, nebo její významnou část, a během řady let pracovali odpovědně a s odpovídajícím nasazením. To je skvělým předpokladem pro to, aby byli v práci úspěšní a získali si respekt svých kolegů. O odcházejícím vedoucím našich největších beskydských úpraven to mohu jednoznačně říci,“ říká Anatol Pšenička.

Höger se podle svých slov v důchodu rozhodně nudit jako aktivní turista, cyklista, horolezec a paraglidista nebude.

„Kromě toho, že je třeba poděkovat odcházejícímu vedoucímu, je samozřejmě také třeba popřát mnoho úspěchů jeho nástupci. Jsme přesvědčeni o tom, že vzhledem k jeho zkušenostem, které během svého působení v naší společnosti získal, svou novou pozici zvládne a bude Vítězslavu Högerovi důstojným nástupcem. Laťka je nasazena vysoko,“ říká ředitel Ostravského oblastního vodovodu Jiří Komínek.

VODARENSTVI.cz

Dejte o sobě vědět ve světě vodarenstvi.cz

Vzdělávací a informační portál: vše o nejcennější surovině na jednom místě

Nabídka spolupráce s portálem www.vodarenstvi.cz

KDO JSME?

- **Nejvýznamnější vodárenský server** v České republice nabízí spolupráci Vaší společnosti
- **Nezávislý zdroj informací a zpravodajství** o oboru obsahující sekce pro laiky, odborníky, techniky i management
- Přináší **každodenní zpravodajství** z České republiky i ze zahraničí
- **10 tisíc přístupů** měsíčně
- **Nová grafická i obsahová podoba** portálu od února 2017
- Portál **s podporou vodárenských společností a dalších oborových organizací** (SOVAK ČR a další) provozuje nezisková organizace zaměřující se na vzdělávání EduLudus (www.eduludus.cz)
- **Záběr portálu se postupně rozšiřuje** o další sekce
- Portál je **aktualizován na každodenní bázi** několika příspěvky

CO NABÍZÍME?

- Partneři můžou inzerovat formou **banneru s proklikem na vlastní korporátní nebo produktové stránky**
- Je možné zadávat **textovou placenou inzerci a PR články**
- Jako protiplnění server mimo jiné zveřejní **informace o novinkách, aktuálním dění nebo technických řešení partnerů**. Zaslané podklady jsou redakcí upraveny do novinářské podoby dle domluvy s klientem
- Ceny jsou stanoveny dle individuální domluvy v závislosti na dlouhodobosti kampaně, rozsahu inzerce a dalších parametrech
- Inzerce **již od 3 000 Kč za banner** měsíčně dle dohody
- **O vašich produktech, službách a aktivitách se dozvědí všichni, kdo působí v českém vodárenství, ale také laická veřejnost**

Kontakt: inzerce@vodarenstvi.cz, +420 601 085 000 **www.vodarenstvi.cz**

Nová možnost, jak vybírat ze služeb SmVaK Ostrava!

Vyplňte svůj požadavek v pohodlí domova od počítače!
Zbytek už vyřešíme společně!

Co hledat? 9 oblastí služeb, celkem 50 položek

Přípojky | Technické činnosti | Stavomontážní činnost | Vodárenské služby | Vodoměry – výměna, odečty a poruchy Kanalizační služby | Laboratorní služby | Provozování infrastruktury | Prodej produktů a materiálů

Jak to funguje?

- Vyhledáte službu, která vás zajímá
- Vyplníte základní požadované údaje (nástroj vám pomůže)
- Ozveme se vám s návrhem řešení a rozpočtem
- Vaše žádost je nezávazná, nic nepodepisujete, neplatíte…

Nevíte si s vyplněním formuláře rady?

- Pomůžou vám vyškolení profesionálové na zákaznických centrech nebo bezplatné zákaznické lince SmVaK Ostrava!

Kde hledat? www.smvak.cz

SmVaK

SmVaK Ostrava jsou největší vodárenskou společností v Moravskoslezském kraji. Dodávají pitnou vodu více než jednomu milionu lidí. Odvádí a čistí odpadní vodu pro více než půl milionu lidí. Kromě hlavní činnosti společnost nabízí řadu dalších služeb souvisejících se starostí o vodu.

Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s. **www.smvak.cz**